

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2023. gada 23. martā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneses Anita Rodiņa un Jautrīte Briede,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto sabiedrības ar ierobežotu atbildību “BALTIC DEVON MINK” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 34/2023),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt 2022. gada 22. septembra likuma “Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā” (turpmāk – Grozījumi) 2. un 3. pantu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam un spēkā neesošu no 2022. gada 17. oktobra.

2. Ar Grozījumu 2. pantu Dzīvnieku aizsardzības likums papildināts ar 13.¹ pantu, saskaņā ar kuru lauksaimniecības dzīvnieku audzēšana un turēšana ir aizliegta, ja audzēšanas vai turēšanas vienīgais vai galvenais nolūks ir kažokādu ieguve.

Savukārt ar Grozījumu 3. pantu Dzīvnieku aizsardzības likuma pārejas noteikumi papildināti ar 22. punktu, saskaņā ar kuru šā likuma 13.¹ pants stāsies spēkā 2028. gada 1. janvārī.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Pieteikuma iesniedzēja jau iepriekš ir vērsusies Satversmes tiesā, lūdzot izvērtēt apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam (ieteikums Nr. 215/2022). Satversmes tiesas 1. kolēģija 2023. gada 9. janvārī nolēma atteikties ierosināt lietu, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, kā arī sesto daļu (turpmāk – kolēģijas 2023. gada 9. janvāra lēmums).

Kolēģijas 2023. gada 9. janvāra lēmumā norādīts, ka pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 105. panta pirmajam un trešajam teikumam ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai. Savukārt attiecībā uz apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantā ietvertajam tiesiskās palāvības aizsardzības principam kolēģijas 2023. gada 9. janvāra lēmumā norādīts, ka juridiskais pamatojums nav ietverts.

Līdz ar to kolēģijai, ievērojot Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, ir jāizvērtē, vai izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu.

Izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts nav mainījies, bet ir papildināts juridiskais pamatojums. Proti, ir ietverti jauni apsvērumi par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam.

Tādējādi pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums ir mainījies pēc būtības un kolēģijai no jauna jāpārbauda tā atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietvertu pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikuma iesniedzēja ir kapitālsabiedrība, kuras saimnieciskā darbība ir ūdeņu turēšana un audzēšana kažokādu ieguvei. Savā uzņēmumā tā esot ieguldījusi finanšu līdzekļus, taču apstrīdēto normu dēļ nespēšot tos atpelnīt. Apstrīdētās normas jau tagad liekot Pieteikuma iesniedzējai pieņemt tādus lēmumus, kuru grozīšana vēlāk nebūs iespējama. Proti, tai esot jāpieņem lēmumi par savu turpmāko saimniecisko darbību, tostarp par vaislas dzīvnieku audzēšanas pārtraukšanu, kā arī iespējām samazināt radušos zaudējumus. Tādējādi ar apstrīdētajām normām tiekot aizskartas Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 105. panta pirmajā un trešajā teikumā ietvertās tiesības uz īpašumu. Pieteikumā arī norādīts, ka ar apstrīdētajām normām tiekot pārkāpts Satversmes 1. pantā ietvertais tiesiskās palāvības aizsardzības princips.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Apstrīdētās normas nepārprotami noteic, ka Pieteikuma iesniedzējai ar 2028. gada 1. janvāri būs aizliegts audzēt lauksaimniecības dzīvniekus kažokādu ieguvei. Kompetentas iestādes izdota administratīvā akta, kas konkretizētu šo aizliegumu attiecībā pret Pieteikuma iesniedzēju, apstrīdēšana un pārsūdzēšana būtu formāla, jo nemainītu apstrīdētajās normās noteikto aizliegumu. Tādējādi secināms, ka apstrīdētajās normās noteikto tiesisko seku iestāšanās nav novēršama ar efektīviem vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrais teikums nosaka: “Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Lai arī apstrīdētās normas noteic, ka lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanas kažokādu ieguvei aizliegums iestāsies 2028. gada 1. janvārī, jau šobrīd Pieteikuma iesniedzējai ir jāveic darbības savas komercdarbības pārorientācijai un pielāgošanai apstrīdēto normu prasībām. Tādējādi apstrīdētās

normas ierobežo Pieteikuma iesniedzējas pamattiesības jau no spēkā stāšanās brīža – 2022. gada 17. oktobra. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2023. gada 9. martā. Tātad minētais termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtnās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Tas atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par 2022. gada 22. septembra likuma „Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā” 2. un 3. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam” pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību “BALTIC DEVON MINK” pieteikuma (pieteikums Nr. 34/2023).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz **2023. gada 23. maijam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš